

606/2201/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126361805>.

5. Постанова Верховного Суду від 30 квітня 2025 року, справа № 607/665/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127077368>.

6. Простибоженко О. С. Поділ між подружжям частки в статутному капіталі господарського товариства: теоретичні аспекти та практичні виклики. Київський часопис права. 2025. № 2. С. 134–139.

7. Сафончик О. І. Деякі питання поділу корпоративних прав подружжя за законодавством України. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. № 1. Т. 1. С. 82.

УДК 347

Деркач В. В.
*магістр права, аспірант кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права Академії праці,
соціальних відносин і туризму*

ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ОСОБИ МЕДІАТОРА В УКРАЇНІ

Завантаженість судової системи потребує альтернативних способів вирішення конфліктів правовим шляхом, одним із яких є медіація. Зазначений термін походить від грецького «medos» - нейтральний, незалежний від сторони), а також з латині «mediatio» - посередництво та «mediare» - бути посередником у спорі. Відповідно специфіка медіації втілюється за допомогою нейтральної неупередженої третьої особи – медіатора. В юридичній енциклопедії медіація визначена як один із альтернативних (позасудових) способів вирішення конфліктів, згідно з яким незаінтересований посередник (медіатор) допомагає сторонам досягти шляхом переговорів добровільної та взаємовигідної угоди [1, с.610].

В Україні найчастіше теоретики виокремлюють два підходи до визначення поняття медіації: концептуальний та описовий. Зокрема, концептуальний – передбачає визначення поняття через основні принципи, цілі та завдання примирної процедури за участю посередника. До типових визначень концептуального характеру можна віднести наступне: медіація - це добровільна конфіденційна процедура врегулювання спору, в ході якої нейтральне особа (медіатор) сприяє сторонам у проведенні переговорів з метою укладання взаємовигідної угоди. Концептуальні дефініції медіації носять теоретичний характер і дозволяють отримати уявлення про ідеальну модель розглянутого явища. Описовий підхід наближений до практики [2, с.22].

У словнику-довіднику «Практика медіації» відображено медіацію «метод розв'язання конфліктів або спорів, за допомогою якого дві або більше сторін конфлікту або спору прагнуть у межах юридичного процесу за участю посередника (медіатора) досягти згоди для його розв'язання; добровільний і конфіденційний процес, в якому нейтральна третя особа (медіатор) допомагає

сторонам віднайти взаємоприйнятний варіант вирішення спірної ситуації, що склалася» [3, с. 47].

У статті 1 Закону України «Про медіацію» [4] визначено термін медіація як позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів. Тож медіатор є ключовою особою, яка здатна вирішити спір. Законодавець визначає, що медіатором може бути лише спеціально підготовлена нейтральна, незалежна, неупереджена фізична особа, яка проводить медіацію. Таке визначення є досить локанічним і багатограним. У статті 9 Закону окреслює вимоги до його правового статусу, зокрема, те, що це має бути спеціально підготовлена фізична особа, яка є цивільно дієздатною і не має судимості. На наш погляд, такі вимоги є дуже спрощеними, а законодавство потребує удосконалення. Передусім, особа медіатора повинна бути інтелектуально розвиненою, мати вищу освіту та життєвий досвід. Прикладом для розуміння цього є законодавство про медіацію окремих країн Європи. Так, наприклад, в Австрії законодавством встановлено вік медіатора не нижче 28 років [5]. У той же час законодавством Італії визначено, що у медіатора обов'язково має бути диплом університету після закінчення не менше трьох років навчання або диплом по завершенню курсів перепідготовки у професійній асоціації протягом двох років у акредитованих Міністерством юстиції закладах, а також стажування у понад 20 процедурах медіацій [6].

Отже, під час практичних процедур медіації в Україні не поодинокими є випадки не достатньо підготовлених осіб медіаторів, що породжує складнощі у вирішенні конфліктів. Функції медіатора є досить важливими, тому вважаємо за необхідне доповнити статтю 9 Закону України «Про медіацію» положеннями, які визначають мінімальний вік особи медіатора – 30 років та наявність закінченої вищої освіти рівня «магістра».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Юридична енциклопедія: в 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученка. К.: «Українська енциклопедія» імені М.П. Бажана, 2004. 765 с.
2. Минкина Н. И. Медиация как альтернативный способ урегулирования конфликтов : монография. Берлин : Директ-Медиа, 2017. 158 с.
3. Практика медіації : словник-довідник / уклад. С. О. Гарькавець, Л. П. Волченко. Лисичанськ : ТОВ «Фокспринт», 2019 128 с.
4. Закон України «Про медіацію»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
5. Bundesrecht konsolidiert: Gesamte Rechtsvorschrift für EU-Mediations-Gesetz, Fassung vom 21.10.2022. URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20007234>.
6. DM 18 ottobre 2010, n. 180 integrato con il DM 145/2011 (aggiornato con le modifiche DM 139/2014 evidenziate in rosso). URL: <chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.tn.camcom.it/sites/default/files/uploads/documents/Mediazione/2014DM180del2010.pdf>.